

Stortingets kommunal- og forvaltningskomite  
Stortinget  
0026 Oslo

Vår dato 07.05.2008  
Deres dato  
Vår referanse  
Deres referanse

## Stortingsmelding nr. 18 (2007-2008) om arbeidsinnvandring

### Hovedpunkter:

- En konsekvent arbeidslinje er avgjørende for å sikre tilgang på arbeidskraft, både på kort og lang sikt. NHO støtter regjeringens analyse i stortingsmeldingen, og mener arbeidsinnvandring må ses på som et supplerende virkemiddel for å løse særskilte behov.
- Det midlertidige og konjunkturbestemte behovet for arbeidskraft bør i størst mulig grad løses gjennom arbeidsleie og tjenesteimport. Det er den naturlige konsekvens av regjeringens egen analyse. På dette er punktet er imidlertid meldingen uklar og mangelfull.
- Det må utvikles en mer aktiv politikk for å tiltrekke oss svært høyt kompetent arbeidskraft. Forslagene i meldingen er en bra start, og må følges opp med tiltak bl.a. innen forskning og utdanning som bidrar til å gjøre Norge mer attraktivt.
- Forslagene til forenkling i prosedyrer ved ansettelse av medarbeidere fra tredjeland er en viktig oppfølging av innspill fra bl.a. NHO. I den endelige utforming av regelverket bør det skilles tydeligere mellom svært høyt kvalifiserte og fagarbeidere.
- Utvidet adgang til midlertidig arbeidstillatelse for russere i Nord-Norge bidrar positivt til tilgang på arbeidskraft og kontakt i nordområdene. Men det må ikke fungere som en sovepute i forhold til gjennomføring av arbeidslinjen.

### Analyse

Regjeringens stortingsmelding gir en god og grundig gjennomgang av de sammenhenger som spørsmålet om arbeidsinnvandring må vurderes i forhold til. Stortingsmeldingen legger grunnlaget for en mer opplyst og nøktern debatt om arbeidsinnvandring framover.

I debatten må det skilles klart mellom arbeidsinnvandring og Norges humanitære forpliktelser overfor flyktninger og asylsøkere. Det er en fundamental forskjell mellom arbeidsinnvandring begrunnet i virksomhetenes behov og innvandring som er knyttet til internasjonale forpliktelser og humanistiske tradisjoner. NHOs kommentarer er knyttet til den behovsbaserte arbeidsinnvandringen.

Vedlagt dette brevet følger et notat om ”Yrkesdeltakelse, arbeidsinnvandring og økonomisk velferd”, utarbeidet av NHO høsten 2007 og overlevert som et innspill til stortingsmeldingen. Regjeringens analyse er i samsvar med NHOs vurderinger av hvordan arbeidsinnvandring virker på økonomien på lengre sikt. Arbeidsinnvandring er lite egnet til å løse langsiktige utfordringer som følge av befolkningsendringer. Den langsiktige

tilknytningen til arbeidslivet er avgjørende. De historiske erfaringer med arbeidsinnvandring er ikke positive i så måte. Spørsmålet blir om de som kommer har de kvalifikasjoner og den omstillingsevne som er nødvendig for å kunne bli stående i arbeid.

### **Arbeidsleie og tjenesteimport**

Midlertidig arbeidsinnvandring har vært nødvendig for at bedriftene skal kunne løse sine oppgaver i en periode med konjunkturoppgang og økende oppdragsmengde. Dette er i stor grad løst gjennom arbeidsleie og tjenesteimport innenfor EU/EØS-området. Dette er også den mest hensiktsmessige måten å løse det midlertidige og konjunkturbestemte behovet for arbeidskraft på. Slike løsninger forutsetter seriositet i arbeidslivet og at den offentlige kontrollen fungerer. Det er viktig å legge til rette for at handel med tjenester kan fungere innenfor slike rammer. Regjeringen burde i stortingsmeldingen i større grad drøftet hvordan arbeidsleie og tjenesteimport kan fungere som en hovedstrategi for å møte de midlertidige behovene for arbeidskraft. NHO mener også at regjeringen i alt for liten grad behandler bemanningsbedriftene og rekrutteringsfirmaene som en positiv del av en samlet strategi for arbeidsinnvandring. Det er gjennom deres virksomhet man kommer i kontakt med flest potensielle arbeidstakere, og det derfor naturlig at mye av informasjonsarbeidet kanaliseres gjennom dem.

### **Høyt kvalifisert arbeidskraft**

NHO mener tiltak for å rekruttere svært høyt kompetente arbeidstakere er den største utfordringen og det som vil måtte kreve størst oppmerksomhet fra myndighetenes side. Det er bl.a. behov for å gjøre informasjon lettere tilgjengelig. Her skisserer regjeringen positive forslag. I tillegg bør det legges opp til et mer aktivt samarbeid med bedrifter som rekrutterer mye utenlandsk arbeidskraft. NHO er også positiv til utvidet tilbud om norskopplæring for denne gruppen. Liberalisering av adgangen for utenlandsk studenter i Norge til å bli og jobbe her, er positivt. Men det bør kombineres med en gjennomgang av rekrutteringen av utenlandske studenter til norske læresteder. Virkemidlene må rettes inn mot dem vi ønsker å tiltrekke oss, bl.a. ved bruk av studiefinansieringen. NHO mener at en målbevisst satsing på forskning og verdensledende miljøer i forhold til kompetanse, laboratorier og utstyr er det aller viktigste som kan gjøres for å sikre Norge et fortrinn i kampen om de kloke hodene.

### **Enklere rekruttering fra tredjeland**

Regjeringens forslag til forenkling i prosedyrer ved ansettelse av medarbeidere fra tredjeland er en viktig oppfølging av de innspill som bl.a. NHO er kommet med om forhåndsgodkjenning av bedrifter. Det er positivt at det legges opp til et enkelt system som gir bedriftene mulighet for rask rekruttering. Det er samtidig nødvendig med kontroll. NHO er positiv til regjeringens skisse til system for etterkontroll. Dette innebærer at det vil hvile et stort ansvar på bedriftene i rekrutteringen. Det er viktig at de utenlandske arbeidstakerne som kommer, har kvalifikasjoner som gjør at de kan fungere i ulike jobber på det norske arbeidsmarkedet. Det taler for at det er rekruttering av arbeidskraft med høyere utdanning som er mest aktuelt ved bruk av dette regelverket. NHO går mot at det skal stilles krav om tariffavtale eller medlemskap i arbeidsgiverorganisasjon for bedrifter som skal kunne håndtere arbeidsinnvandringen selv. Bedriftene må kunne dokumentere ordnede forhold, ved at de kan legge fram attester for betalt skatt og merverdiavgift og at lovbestemte krav innen helse, miljø og sikkerhet overholdes. NHO støtter at det fortsatt settes et tak på hvor mange som kommer gjennom rekruttering fra tredjeland, og at myndigheten følger utviklingen på dette området.

**Midlertidig arbeidstillatelse for russere i nord**

NHO er positiv til regjeringens forslag om å gi alle nord-norske bedrifter utvidet tilgang på russisk arbeidskraft, slik fiskeindustrien har hatt i en årrekke. Dette er viktig for å sikre bedriftene tilgang på kvalifisert arbeidskraft og styrke samarbeidet i nordområdene. Det er fornuftig at det gis midlertidig tillatelse, slik at ordningen knyttes opp til arbeidsdeltakelse. Gjennomføringen av tiltaket må gå hånd i hånd med oppfølgingen av arbeidslinjen, med sikte på å flytte flere i yrkesaktiv alder fra trygd til arbeid.

NHO støtter også at det opprettes et servicekontor i Kirkenes og at det gjennomføres de tiltak som er mulig å gjøre for å forenkle prosedyrene ved grensepasseringer mellom Norge og Russland. Dette representerer en betydelig utfordring for bedrifter med virksomhet på begge sider av grensen, og er også viktig for å legge til rette for norske arbeidstakere som skal på oppdrag i Russland.

Vedlegg: Notat fra NHO om yrkesdeltakelse, arbeidsinnvandring og økonomisk velferd

Vennlig hilsen  
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON  
Område arbeidslivspolitik

Sigrun Vågeng

Direktør